

ORGANIZACE OBRANY VŠEVOJSKOVÉ ARMÁDY V DOTYKU S NEPŘÍTELEM

Socialistické vojenské umění chápe obranu jako vynucený, ale zákonitý druh bojové činnosti. Vedle útoku, který je hlavním druhem bojové činnosti, je i obrana jedním ze základních druhů bojové činnosti.

Výsledky jednání 11. zasedání ÚV KSČ k plnění úkolů XV. sjezdu v podmínkách ČSLA zdůrazňují význam, který připadá rozvoji vojenské teorie a úrovně vojenskoteoretického myšlení velitelů a pracovníků štábů při dalším upevňování bojové pohotovosti a zvyšování připravenosti naší armády. To vyžaduje, aby velitelé, štáby i vojska zvládli a byli schopni využívat všech druhů bojové činnosti. Své místo přitom má i pochopení a zvládnutí zásad organizace a vedení soudobé obrany.

K pochopení podmínek, za nichž vojska mohou přecházet do obrany, pomáhá i studium zkušeností Sovětské armády z operací Velké vlastenecké války SSSR. Bojová zkušenost Sovětské armády přesvědčivě ukazuje, že vojenské umění prochází nezbytným historickým vývojem. V každém období svého vývoje přejímá to nejlepší, co se v praxi osvědčilo. Pochopení zákonitostí tohoto vývoje umožní přijímat správné závěry pro současnost a stanovit tendence vývoje v budoucnosti.

Zkušenosti z operací Velké vlastenecké války SSSR ukazují, že podmínky přechodu do obrany, způsob její organizace a vedení záležely především na bojových možnostech vojsk vlastních i nepřítele, na jejich morálně politickém stavu, bojové připravenosti a kvalitě i množství výzbroje.

Nenadálé nepřátelské napadení přinutilo sovětská vojska v prvním období války organizovat obranu ve velmi obtížných podmínkách. V důsledku neúspěchu při odražení nepřátelské agrese nabyla obrana v krátké době po zahájení války formy strategické obrany. Značné ztráty vojsk v prvním období války, obtíže v jejich doplňování lidmi a technikou i zásobování výzbrojí, municí a ostatním materiálem se odrazily v tom, že útvary a svazky neměly plné počty osob, techniky ani materiálu. Střelecké divize v tomto období zpravidla nedostávaly žádné posilové prostředky. To vedlo k tomu, že útvary a svazky se bránily v širokých pásmech, jejich bojová sestava se nečlenila do hloubky. Síly a prostředky byly rozdělovány stejnoměrně podél fronty. Systém paleb byl založen na palbě z pušek, kulometů a minometů.

Vševojsková armáda v obraně byla operačně učleněna do jednoho sledu. Většina sil a prostředků vševojskové armády byla umístěna v taktické hloubce.

V ní se připravovalo hlavní pásmo obrany obsazované divizemi prvního sledu a tvořené praporečnými rajóny obrany, budovanými systémem okopů. Hloubka hlavního pásma obrany dosahovala 3—5 km. V operační hloubce, ve vzdálenosti 10—20 km za hlavním pásmem obrany připravovaly divize armádní zálohy armádní pásmo obrany. Celková hloubka obranného pásma vševojskové armády dosahovala 20—25 km.

Proti takto organizované obraně používala německá fašistická armáda taktiky útoku velkými uskupeními tanků na poměrně úzkých úsecích fronty za mohutné letecké podpory. Po průlomu poměrně mělké obrany postupovaly prudce do hloubky předsunuté odřady. Za nimi byly zasazovány hlavní síly k rozvíjení útoku.

Růst ekonomiky Sovětského svazu, který umožnil zlepšit doplňování a zásobování vojsk, vedl ke změnám v organizaci i vedení obrany. To se odrazilo ve kvalitativní změně v organizaci a vedení obrany. Zdokonalila se protitanková obrana i systém paleb, jehož základem se stalo dělostřelectvo. Síly a prostředky se členily do hloubky a soustředily se na hlavní směry. Zdokonalilo se ženijní vybudování obrany. Nové zásady organizace odolné a aktivní obrany se plně projevily v bitvě u Kurska a do konce války v nich nedošlo k podstatným změnám. Celková hloubka obranného pásma vševojskové armády vzrostla na 30—40 km. Taktická hloubka dosahovala 16—20 km a zahrnovala hlavní a druhé pásmo obrany. V operační hloubce se ve vzdálenosti 10—15 km od předního okraje druhého pásma obrany zřizovalo 3. (týlové) pásmo obrany. Základem obrany se stala protitanková obrana. Zkušenost potvrdila, že takto organizovaná obrana se stala pro nepřátelský útok nezdolnou.

V r. 1943 převzaly sovětské ozbrojené síly plně iniciativu ve vedení války a zahájily rozhodný útok. Avšak i v době útoku přecházela sovětská vojska dočasně do obrany, v taktickém i operačním měřítku. Bylo tomu tak obvykle při zakončení útočných operací k udržení důležitých čar a prostorů a k vytvoření podmínek pro zahájení nové útočné operace. Často přecházela vojska do obrany v průběhu útočné operace k odražení silných protiúderů nepřítele, který byl v převaze. V některých případech byla sovětská vojska přinucena upustit od vedení útočné operace nebo od pokračování v rozvíjení až dosud úspěšného útoku v důsledku snížení bojeschopnosti vojsk po značných ztrátách vyčerpáním vojsk, špatného technického stavu hlavní bojové techniky, často i v důsledku nedostatečného množství zásob, zejména pohonných hmot a munice.

Sovětská vojska přecházela v tomto období do obrany v operačním, ale i taktickém měřítku nejčastěji v přímém dotyku s nepřítelem, často v dotyku a pod údery jeho hlavního uskupení.

Přechod do obrany v průběhu útočných operací probíhal za složitých podmínek. V době, kdy bylo nutné přejít do obrany, nebyly zpravidla k dispozici druhé sledy ani silné zálohy. Hlavní uskupení vojsk působila za útoku zpravidla na jiných směrech. Složitě podmínky pro organizaci obrany vyplývaly mnohdy i z velkých ztrát osob, výzbroje i materiálu a odtržení vojsk od zásobovacích základů. Z těchto důvodů byl přechod vojsk do obrany spojen především s rozsáhlým přeskupením. Také vlastní vedení obrany bylo založeno na rychlém manévru palbou i pohybem, kterým bylo možné dosáhnout rozhodující převahy sil a prostředků nad nepřítelem na rozhodujících směrech.

Typickým rysem obrany sovětských vojsk v této době bylo to, že k řešení úkolů obrany již v taktické hloubce se přibíralo značné množství sil a pro-

středků získaných manévrem sborových, armádních, často i frontových záloh. To umožnilo vytvořit silná uskupení, která byla schopná obranou odrazit útok nepřítele a vytvořit podmínky pro vlastní přechod do útoku.

Příkladem toho může být obranná operace sovětských vojsk u jezera Balaton v březnu 1945. V této operaci byl čas na organizaci obrany značně omezený a vojska byla oslabena předcházejícími boji v útočné operaci. Proto se zpočátku proti nepřátelským tankovým uskupením bránily značně slabší síly. Ke stupňování úsilí byl skutečně rozsáhlý manévr sil a prostředků z jiných úseků. Na začátku operace dosahovala např. taktická hustota v obranném pásmu 64. střeleckého sboru (57. A) pouze 8—15 děl, tanků a samohybných děl na 1 km fronty. Druhého dne operace vzrostla na 42 a třetího dne operace dosáhla na směru hlavního úderu nepřítele 87 děl, tanků a samohybných děl. Během tří dnů bylo jen do pásma 64. ss přesunuto asi 600 děl a minometů.

Zkušenosti z operací Velké vlastenecké války SSSR potvrzují, že sovětské vojenské umění nikdy nechápalo obranu jako samoúčelnou. Obrana byla vždy chápána v dialektické jednotě s útokem. Tato jednotu spočívá především v požadavku vytvořit obranou podmínky pro útok. Obrana musí být organizována a vedena takovým způsobem, který vychází ze způsobu organizace a vedení útoku nepřítele, musí si uchovat možnosti řešit některé, byť i dílčí úkoly útočným způsobem, třeba jen útokem části sil. Obrana je proto těsně spjata s útokem a je mu podřízena.

Zkušenosti z operací Velké vlastenecké války SSSR i zhodnocení bojových možností vojsk armád států organizovaných v agresivním Severoatlantickém paktu vedou k závěru, že cestu k odražení nepřátelské ozbrojené agrese a dosažení vítězství nad agresorem si nemůžeme představovat jako řetěz postupných, bezprostředně na sebe navazujících úspěšných útočných bojů a operací. Státy NATO disponují početnými, moderně vybavenými ozbrojenými silami. Jsou schopny vytvořit silná uskupení vojsk k vedení operací jak za použití jaderných zbraní, tak i s použitím pouze klasických prostředků ničení.

V podmínkách středoevropského válčiště může např. skupina armád v útočné operaci mít na jednotlivých směrech útoku v prvním operačním sledu uskupení až dvou armádních sborů se 6—8 divizemi v jejich sestavě. Ty mohou útočit v pásmu 100—150 km širokém. Na směru hlavního úderu může toto uskupení dosáhnout hustotu asi 45 obrněných bojových vozidel (tanků, bojových vozidel pěchoty a obrněných transportérů v sestavě praporů), z nich asi 22 tanků, kolem 15 děl a vedení obranné operace může skupina armád vytvořit vrtulníků. Při vedení obranné operace může skupina armád vytvořit může být v sestavě tohoto protitankového uskupení až 2 700 obrněných bojových vozidel, z toho asi 1 500 tanků, kolem 1 000 děl a minometů, 1 500 protitankových zbraní a 80 bitevních vrtulníků.

V závislosti na počtu divizí a podmínkách terénu může takové uskupení vést protiúder v pásmu asi 70—120 km širokém.

Vytvořením a zasazením tak silných uskupení může při odražení nepřátelské ozbrojené agrese i v průběhu vedení útočné operace vzniknout situace, kdy se nepříteli podaří odrazit nebo zmařit náš útok. Nemůžeme vyloučit situaci, kdy vševojsková armáda bude přinucena dočasně upustit od útoku a přejít k vedení obrany. Taková situace může vzniknout jak v podmínkách vedení operace s použitím jaderných zbraní, tak i jen klasických prostředků ničení.

Do obrany může přejít vševojsková armáda jak mimo dotyk, tak i v dotyku s nepřítelem. Do obrany mimo dotyk s nepřítelem může vševojsková armáda

přejít v podstatě ve výjimečných případech, za podmínek, které se v dalším průběhu války v podstatě nebudou vyskytovat. Mimo dotyk s nepřítelem může vševojsková armáda přejít záměrně předem, na začátku války k odražení nepřátelské agrese nebo při splnění cíle útočné operace, např. ovládnutí mořského pobřeží a při organizaci jeho obrany.

Pokud bude v soudobých podmínkách přecházet vševojsková armáda do obrany, bude tomu tak nejčastěji **v průběhu operace, v přímém dotyku s nepřítelem.**

V článku chci naznačit zvláštnosti a problémy spojené s přechodem vševojskové armády do obrany v přímém dotyku s nepřítelem i možné způsoby jejich řešení.

Způsob přechodu vševojskové armády do obrany, její zaujetí i organizace v přímém dotyku s nepřítelem bude zásadně ovlivňován tím, zda do obrany bude přecházet v dotyku, pod tlakem a úderu jeho hlavního uskupení nebo v dotyku s jeho slabšími silami, za podmínek, kdy se hlavní uskupení připravuje k útoku v hloubce nebo se z hloubky přesunuje.

Při přechodu do obrany v přímém dotyku s hlavním uskupením nepřítele vzniknou velmi složité podmínky pro její organizaci i vedení. Ty se projeví především ve složitosti a obtížnosti pro vytvoření odpovídajícího uskupení sil a prostředků, uspořádání obranného pásma armády i organizaci systému paleb.

V přímém dotyku s hlavním uskupením nepřítele může vševojsková armáda přejít do obrany především v důsledku **neúspěšného střetného sražení**. Za těchto podmínek bude zpravidla charakteristické rozdělení sil armády do dvou uskupení. Slabší z nich bude určené k zabezpečení rozvinutí hlavních sil armády, přehrazení směru útoku nepřítele a poutání jeho hlavních sil. Silnější uskupení budou tvořit síly a prostředky, které byly určeny k vedení hlavního úderu ve střetném sražení. Situace vojsk armády bude za těchto podmínek charakterizována zpravidla tím, že se nepodařilo včas rozvinout síly hlavního uskupení a předstihnout nepřítele v jaderných a ostatních palebných úderech. Linie fronty bude značně členitá. V sestavě prvního sledu budou především tankové divize a ty budou zpravidla mimo směr hlavního úderu nepřítele. Může dojít i k tomu, že se na některých směrech podaří nepříteli vklínit do sestavy divizí prvního sledu. Část sil prvního sledu armády může na některých směrech odcházet pod tlakem nepřítele. Za těchto podmínek vševojsková armáda bude mít zpravidla jen slabý druhý sled, často jen vševojskovou zálohu. Může vzniknout i situace, že část sil vševojskové armády ztratí bojeschopnost v důsledku nepřátelských úderů.

Pro organizaci obrany, především pro vytvoření účelného uskupení sil a prostředků, bude za těchto podmínek rozhodující zastavit útok nepřítele a vynutit přestávku v jeho útoku nebo alespoň zpomalit jeho tempo. Tím získat čas pro nutné přeskupení sil, organizaci systému paleb, ženijní úpravu terénu a přípravu vojsk k vedení obrany.

Proto je nutné, aby velitel armády zasadil své prostředky k přehrazení směru útoku nepřítele a zastavení jeho útoku. K tomu zasadí především protitankovou zálohu a pohyblivý odřad zatarasovací, využije jaderných úderů a podpory přiděleného letectva k úderům na hlavní uskupení nepřítele, umlčení a ničení jeho prostředků jaderného napadení, druhých sledů a záloh, míst velení a míst řízení a navedení letectva.

Divize prvního sledu využijí za těchto podmínek přidělené jaderné úderu i palbu ostatních prostředků především k ničení obrněných bojových vozidel

prvního sledu nepřítele. Palbu proti nepřátelským tankům v této době je účelné vést na maximální dostřel. Tím narušit a zpomalit útok nepřítele a získat čas pro přeskupení sil a prostředků k vytvoření hluboce členěné bojové sestavy divizí prvního sledu i operační sestavy armády.

Zkušenosti z operací Sovětské armády v letech Velké vlastenecké války SSSR ukazují, že pro organizaci a úspěšné vedení obrany mělo rozhodující význam správné stanovení směru hlavního úderu nepřítele, soustředění sil a prostředků na tento směr a vytvoření hluboce členěné obrany. Hluboce členěná obrana spolu s jejím ženijním vybudováním je základem odolnosti i aktivity obrany.

Vytvoření hluboce členěné obrany si vyžádá uskutečnit poměrně rozsáhlé přeskupení sil a prostředků. Obtížnost spočívá především v tom, že bude nutné **přeskupit do hloubky část sil a prostředků prvního sledu**, často síly, které jsou v přímém dotyku s nepřítelem. K vytvoření podmínek pro vedení aktivní obrany bude nutné přeskupit do druhého sledu zejména tankové divize, které v předcházejícím průběhu operace byly zpravidla zasazeny v prvním sledu. Jejich přeskupení do hloubky bude vyžadovat organizaci spolehlivé protivzdušné obrany tak, aby od úderů nepřátelského letectva neutrpěly ztráty a uchovaly si bojeschopnost. Úspěšné zaujetí obranné operační sestavy vyžaduje i důslednou organizaci OPZHN, maskování a skryté přeskupení.

V některých případech může vzniknout situace, kdy tankové divize budou ponechány v prvním sledu i při přechodu armády do obrany. Může tomu tak být tehdy, jestliže budou složité podmínky pro budování obrany na předním okraji, nebo za podmínek, kdy nepřítel vybojuje vzdušnou nadvládu a vyvedení tankových divizí by bylo spojeno s nebezpečím vážného snížení jejich bojeschopnosti od úderů nepřátelského letectva.

Přední okraj obrany bude účelné volit na dosažené čáře dotyku nebo na výhodné čáře v hloubce. Bude-li nutné volit přední okraj obrany na výhodné čáře v hloubce, bude účelné organizovat na dosažené čáře dotyku předsunuté postavení. Tím jednak zabránit nepříteli udržet těsný dotyk s jednotkami, které se budou přeskupovat k zaujetí předního okraje v hloubce, jednak klamat nepřítele o průběhu okraje obrany, vyčerpat ho a získat čas pro organizaci obrany a přípravu vojsk k bojové činnosti. V některých případech, zejména tehdy, budou-li mít při přechodu do obrany divize prvního sledu volné druhé sledy, bude účelné organizovat obranu s většinou sil v hloubce prvního pásma obrany. To umožní využít ženijní techniku pro vybudování obrany hlavních sil a způsobit nepříteli ztráty a vyčerpat ho ještě do doby navázání dotyku s hlavními silami v obraně.

K přechodu armády do obrany v průběhu útočné operace

Odlišné podmínky vzniknou při přechodu vševojskové armády do obrany **k odražení nepřátelského protiúderu** v průběhu útočné operace. Také za těchto podmínek bude armáda přecházet do obrany v dotyku s nepřítelem. V dotyku však budou pouze slabší síly nepřítele, které se budou bránit nebo budou odcházet. Aktivita a úpornost jejich bojové činnosti zřejmě stoupne. Bude zaměřena ke zpomalení tempa útoku, zabezpečení přesunu a rozvinutí protiúderného uskupení. Dá se předpokládat, že za těchto podmínek velitel a štáb armády získá zprávy, které mu umožní **včas zhodnotit situaci**, určit sílu a možný

způsob použití protiúderného uskupení nepřítele a na základě těchto pokladů **upřesnit úkoly vojsk a využít času** k organizaci a přípravě vojsk k nadcházející bojové činnosti.

Pro přeskupení sil a prostředků a zaujetí obranné sestavy mohou vzniknout výhodnější podmínky, než při přechodu do obrany v dotyku s hlavním uskupením nepřítele.

V závislosti na situaci a zámyslu vedení obrany mohou mít svazky prvního sledu za úkol rychlým útokem zničit síly nepřítele v dotyku a ovládnout důležité prostory výhodné pro organizaci odolné obrany. Někdy může být účelné, aby svazky prvního sledu organizovaly obranu na dosažené výhodné čáře i tehdy, jestliže mohou ještě útočit. V takových případech může být účelné vyčleněnými předsunutými odřady pokračovat v útoku a na výhodných čarách vytvořit předsunuté postavení. Získat tak čas pro organizaci obrany hlavními silami v hloubce a přinutit nepřítele organizovat útok k boji s předsunutými odřady ještě před předním okrajem obrany.

Zaujetí operační sestavy pro obranu bude charakterizováno **přeskupením v průběhu útoku**. Bude účelné, aby ještě v době, kdy vojska mohou pokračovat v útoku, se jejich útočná pásma rozšiřovala. **Obranu budeme organizovat zpravidla z hloubky**. Nejdříve budou organizovat obranu druhé sledy, které v průběhu pokračujícího útoku zastaví postup v prostorech výhodných pro organizaci obrany. Velitel a štáb armády musí v takovém případě konkrétně zhodnotit především časové možnosti nepřítele i vlastních vojsk. Na tomto základě určit vhodnou čáru předního okraje obrany a dát tak svazkům prvního sledu potřebný čas pro organizaci obrany a přípravu vojsk k vedení bojové činnosti v obraně.

Zámysl bojové činnosti za těchto podmínek bude zaměřen především na **zmaření útoku** nepřítele. Hlavní síly nepřítele budeme ničit již v hloubce, v prostorech soustředění, v nichž se připravují k útoku a na přístupech k obraně. Jejich ničení zásadně ovlivňuje velitel frontu použitím svých prostředků. Údery na hlavní uskupení nepřítele v hloubce zahajuje frontové letectvo a raketové vojsko. Postupně se ničení nepřítele na přístupech k obraně zúčastňují svými prostředky i vševojsková armáda.

K otázkám protipřípravy

Nejdůležitějším opatřením, kterým můžeme zmařit útok nepřítele, je **protipříprava**. V podmínkách vedení operace za použití jaderných zbraní můžeme protipřípravu vést na nepřítele v prostorech soustředění v hloubce, nebo na jeho hlavní síly, které se rozvinují k útoku. Protipřípravu je třeba zahájit s překvapením a předejít nepřítele v jaderných úderech, letecké a dělostřelecké přípravě útoku. K dosažení cíle protipřípravy je třeba způsobit rozhodující ztráty operačně taktickým prostředkům jaderného napadení armádních sborů nepřátelského útočného uskupení a 2—3 divizím na jeho směru hlavního úderu. To vyžaduje použít alespoň 3—6 jaderných úderů k ničení oddílů řízených střel LANCE, 2 úderů k ničení míst velení armádního sboru a 16—24 jaderných úderů k umlčení alespoň 2—3 divizí nepřítele. Celkem je tak třeba pro protipřípravu vyčlenit asi 21—32 jaderných úderů. I když část těchto úderů povede letectvo a frontová raketová brigáda, bude zřejmě nutné i opakované odpálení raket. Protipříprava tak může trvat 90 minut. Prostor proti-

přípravy bude vymezen prostorem rozmístění hlavních objektů nepřítele a dosahovat šířky asi 40—60 km, hloubky 30—50 km.

V podmínkách vedení operace bez použití jaderných zbraní jsou možnosti ničení nepřítele značně menší. Proto bude omezen cíl i rozměr prostoru protipřípravy. Cílem protipřípravy za těchto podmínek bude především způsobit ztráty silám nepřítele na směru hlavního úderu, narušit jejich sestavu a organizaci útoku, přinutit nepřítele odložit zahájení útoku a znovu jej organizovat. Hlavním prostředkem ničení nepřítele v tomto případě bude letectvo a dělostřelectvo. Hlavními objekty ničení budou prostředky jaderného napadení, místa velení, dělostřelectvo a tankové, mechanizované nebo motorizované prapory nepřítele. Značný počet objektů v sestavě nepřítele si zpravidla vyžádá jejich postupné ničení po skupinách. V prvním pořadí bude nutné umlčovat nepřátelské prostředky jaderného napadení, místa velení a dělostřelecké baterie, v dalším pořadí tankové, mechanizované a motorizované prapory. V útočném pásmu nepřátelské brigády, širokém asi 10 km, může být v závislosti na typu brigády 32—40 cílů. K umlčení nebo ničení každého z nich je třeba soustředit palbu v průměru jednoho dělostřeleckého oddílu. Z tohoto počtu může být asi 15—24 objektů prvního pořadí (operačně taktických prostředků jaderného napadení, míst velení, dělostřeleckých, minometných a raketometných baterií). To představuje hustotu 1,5—2,4 typového objektu na 1 km šířky fronty. Pro protipřípravu je tak třeba dosáhnout hustoty 1,5—2,4 dělostřeleckého oddílu, v průměru **30—40 dělostřeleckých hlavních** na 1 km šířky prostoru protipřípravy. Svými prostředky může za těchto předpokladů vševojsková armáda protipřípravu vést v šířce útočného pásma až jedné nepřátelské divize. K ničení objektů v hloubce, zejména operačně taktických prostředků jaderného napadení, druhého sledu divize a dalších objektů je kromě toho potřeba použít v protipřípravě alespoň dvou plukovních vzletů stíhacího bombardovacího letectva. K dosažení potřebné hustoty palby si protipříprava vyžádá trvání asi 30—45 minut a spotřeby 0,8—1 pp munice.

K organizaci protitankové obrany

Pro zmaření nebo odrazení nepřátelského útoku má rozhodující význam ničení jeho tanků a ostatních obrněných vozidel, na nichž nebo za jejich podpory útočí nepřátelská pěchota. Proto základem soudobé obrany stále zůstává především **protitanková obrana**. Vzhledem k omezeným možnostem letectva a dělostřelectva, které vede palbu ze zakrytých palebných postavení, mají rozhodující význam v boji s tanky nepřítele vlastní protitankové prostředky a tanky. K úspěšné protitankové obraně je třeba vytvořit na směru hlavního úderu nepřítele hustotu **20—25 protitankových zbraní** na hloubku obrany armády, z toho nejméně 10—12 protitankových zbraní na hloubku obrany pluků prvního sledu a 15—20 na hloubku obrany divizí prvního sledu. Pro dosažení těchto hustot má značný význam vytvoření a manévr protitankových záloh pluků, divizí, armády i frontu a použití bojových vrtulníků. Z hlediska významu protitankové obrany je třeba, aby všechno dělostřelectvo bylo schopno vést boj s pronikavšími nepřátelskými tanky. Proto je nutné palebná postavení dělostřelectva pro nepřímou střelbu volit na tankových směrech.

Způsob uspořádání obranného pásma armády musí zabezpečit narůstání úsilí obrany, vytvářet výhodné podmínky pro rozmístění prvků operační sestavy

vy i týlu, vedení bojové činnosti k udržení důležitých prostorů i podmínky pro uchování volnosti manévru silami a prostředky.

Základní osnovu uspořádání obranného pásma armády tvoří pásma obrany uspořádaná po sledech operační sestavy do hloubky za sebou. Vzdálenost mezi pásmy obrany do hloubky vychází z požadavku zabezpečit mezi nimi palebnou součinnost a přinutit nepřítele přeskupit síly a organizovat vždy znovu útok na každé pásmo obrany v hloubce. Kromě toho musí být zachována možnost výhodného, rozptýleného rozmístění armádních záloh v prostoru mezi pásmy obrany. V závislosti na podmínkách může tato vzdálenost dosahovat 20 až 40 km a mohou být organizována **dvě až tři pásma obrany**. **Hloubka** obranného pásma armády tak může dosahovat **120—150 km**. **Šířka** obrany závisí na síle a šířce útoku nepřítele. Podle situace může dosahovat **80 až 150 km**.

V závěru chci uvést, že jsem rozebral jen některé problémy spojené s organizací obrany vševojskové armády v dotyku s nepřítelem. Hlavním druhem operací příští možné války budou útočné operace. Jen útokem můžeme odrazit agresi a dosáhnout vítězství. Obrana je vynuceným druhem bojové činnosti a dočasná. Obranu chápeme jen v jednotě s útokem, kterému je podřízena. Správné pochopení podstaty a charakteru soudobé obrany i možných podmínek jejího vzniku a vedení umožní uplatnit tvůrčí přístup při její organizaci a vedení.